

15.01.1983 b

Nuorten Pariisin -biennaali Suomessa:

Jonninjoutavaa konstailua, ylevää luovuutta?

● Nyt ovat ikkunat auki Eurooppaan ja koko maailman moderniin taiteeseen meille perämetsän immeisille! Ei tarvitse enää valittaa eristyneisyyttä, sillä parhaat palat tämän hetken tyyliuunnista ja myös kurkotus tulevaisuuteen ovat esillä Sara Hildenin taidemuseossa Tampereella.

● Pariisin nuorten biennaali, joka on nyt toista kertaa Suomessa, on enimmäkseen elämänmyönteinen. Näyttely on huomattavasti rajumpi ja moniulotteisempi kuin viime vuonna, koska intendentti Timo Vuorikoski on saanut itse valita täällä nähtävät teokset.

Yleisellä on mahdollisuus verrata italialaisen, ranskalaisen ja saksalais-hollantilaisen ekspressionismin eli ilmaisu-maalauksen eroja ja suhteita. On nimittäin huomattavissa eurooppalaisen ryhtiliike amerikkalaista modernismia vastaan, mikä on melko painostavana vaikuttanut viime vuosiin saakka.

Jos rupeaisi normaalin ma-
sentavaksi taidekriitikoksi, voisi tietäenkin nälvä nykytaiteen helppoheikkisyydestä tai siis pinnallisuudesta, mutta silloin ymmärtäisi asian perinpohjin väärin. Ainut oikea tapa vastaanottaa moderni taide on tämä: Kuvitella olevansa kännissä, kuvitella olevansa ihmeellisissä karnevaaleissa, missä saa oikutella ja iloita, luoda ja nauraa, itkeä ja ihmetellä mielialojensa mukaan.

Virallisuus ja siitä johtuva teennäinen vakavuus pitää jättää nyt Hildenin ulkopuolelle ja astua sisään sydän syrjällään. Ehkä moni pettyy, koska sieltä ei löydykään maisemia, muotokuvia ja asetelmia, vaan teos teoksita yhä ällistyttävämpiä ratkaisuja ja ideoita.

Taide konstailuna

● Taide on ruotsiksi konst,

mutta suomenkielessä konstailu merkitsee jotain kummallisten kommervenkien tekemistä. Tämä biennaalinäyttely on oikea kommervenkien kierto-kulku, 'jonniijoutava konstailu' on nostettu edustamaan maailman nuorison parasta tuotantoa. Kysymys on kuitenkin syvemmästä etsinnästä, ei valmiiden ennaltamäärättyjen muotojen toteuttamisesta. Nykyään taide ei ole enää akatemian sanelemaa, vaan sen muodon ja sisällön määrittelee tekijä itse alusta loppuun. Tämä vaatii katsojalta suurta sisäistä liikkuvuutta; valmiutta ottaa aina uusi asenne uuden teoksen edessä.

Kierrelläänpä hieman näyttelyssä ja kuvitellaan, mitä arvon nuoret taiteilijat oikein tarkoittavat teoksillaan. Lapsenmielen saa päästää heti ensi huoneessa valloilleen; Philippe Favier Ranskasta on hiertänyt siirtokuvia suoraan museon arvokkaisiin seiniin! Yllättävää ja piristävää. Maanmiehensä Georges Rousse puolestaan on maalannut reippaat kuvansa purkotalojen sisälle ja sitten väriä lukuvannut tilat. Reippaudesta tulee mieleen Ajattarien näyttely viime keväänä Vanhalla. Ajattarien pi-tää pistää sama uusiksi nyt pu-

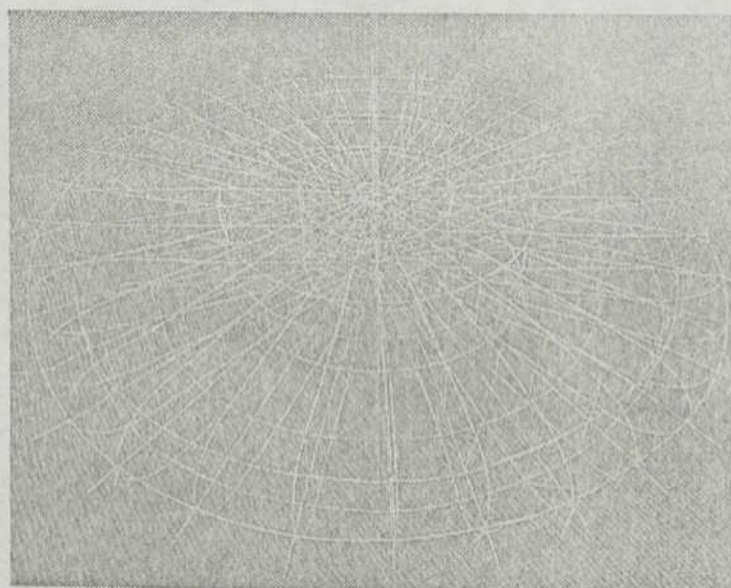
rettavassa Forumissa! Jee, jee, jee!

Huumori onkin yllättävän paljon mukana tässä näyttelyssä, samoin yhteydenotto myyttien maailmaan. Realismi on nyt muistojen runoutta, kuten Irlannin Kathy Prendergastilla, jonka 'Seitsemän viisauden pilaria' on maalattu täyteen kuvioita Egyptistä nykyaikaan.

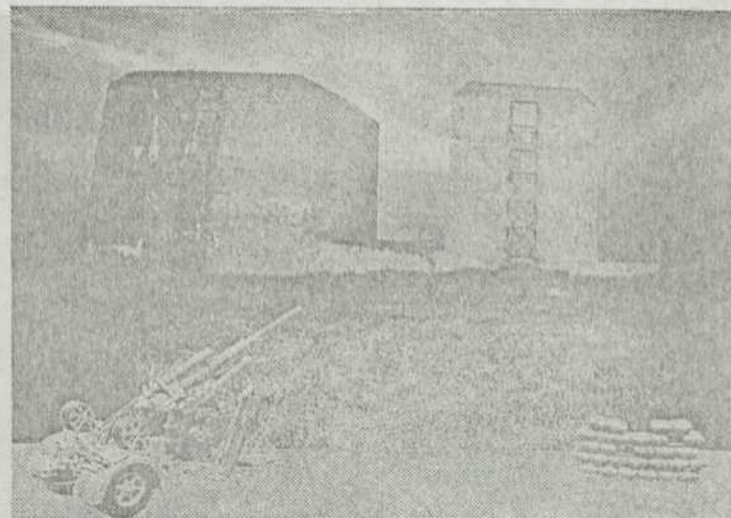
Kaikki sallittua

● Suomen taidekoulutuksen jälkijättöisyydestä ja taidekirjoittelun nurjamielisyydestä huolimatta Suomi on upeasti mukana kuviossa ehkä juuri Marjo Kanervon rohkean köysiteoksen, Martti Aihan henkevien bambusäle-veistosten ja Olli Lyytikäisen 'Yhden yön työn' ansiosta; viimeksi mainittu on monikuvioinen ele raskaudelle ja luovuudelle. (Taide-Auran kansikuva) Leena Luostarisen tiikerit ovat esteettisesti näyttelyn kauneimmat työt. Marika Mäkelän raskaat käsitemaalaukset varmaan saavat saksalaisen AEG-miehen pois tolaltaan...

Tavallisesta kadunmiehestä varmaan tuntuu käsittämättö-

Martti Aiha, sarjasta Matkamuistoja ja koti-ikävä, sidottu bambusäle-veistos tuo mieleen vaikka yhteiskunnan infrastruktuurin tai sitten E.T:n ufon.

Claude Leveque, Ranska, Sotatila, 1982. Taiteilija mietiskelee sodan, uskonnon ja lasten leikin yhteyksiä. Teos koostuu 11 maailmansodan rakennelmista, lasten tekemistä sota-aseitten pienoismalleista ja erillisestä maaliroskeella täytetystä Lotharingenin rististä. Mitä se kaikki on ja miksi?

mältä nykytaiteen ensinäkemältä kaoottinen tila. Kuitenkin johtolangat ovat aika selvät; älypäätkin tekevät enemmän käsitteellisiä juttuja, voimakkaasti tuntevat ekspressionismia ja ne jotka elävät kaaoksen ytimessä heittävät ruvet esille. Näin tekee Belgian Ludo Geyssels, jonka mielettömät valokuvat ovat ihmisistä, jotka

edustavat erästä tulevaisuuden mahdollisuutta: Ydinsodan jälkeisen ihmiskunnan muotopuolia luola-asukkaita!

Mitä kärejyntynein ilmaisu on nykyään valttia, *Sophie Ristelhueberin valokuvat kauneusleikkauksesta ovat aika yllättäviä: Minkä karseuden takana kauneus sitten piilekään...